

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Факультет дошкільної і початкової освіти
імені Валентини Волошиної**

**ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА
ЯК ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ
ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ДИТИНИ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ**

**Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
(наукове електронне видання)**

Випуск 7

Вінниця 2026

УДК 373.3:376(06) i-65

I-65

Рекомендовано до друку вченою радою факультету дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 8 21.01.2026 року)

Редакційна колегія:

Комарівська Н. О., кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (*голова*)

Олійник Н.А., кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувач кафедри початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Стахова І.А., докторка філософії, доцентка кафедри початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Карчмарчук В.О., старша лаборантка кафедри початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Рецензенти:

Романюк С.З., докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Волошина О.В., докторка педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

I-65 Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 19 грудня 2025 р.) / редкол.: Н. Комарівська, Н. Олійник, І. Стахова, В. Карчмарчук; за заг. ред. Н. Комарівської. Вінниця, 2026. Вип. 7. 330 с.

I-65 Inclusive education as an individual trajectory of the personal growth of a child with special educational needs: a collection of materials of the VIII All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation / editorial board per community Ed. N.Komarivska. Vinnitsa, 2026. Issue 7. 330 c.

Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія вважає за необхідне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Проте вважаємо за можливе їх опублікування з метою подальшого обговорення.

До збірника включені тези з актуальних питань інклюзивної освіти в контексті завдань реалізації наступності дошкільної та початкової освіти, які підготовлені викладачами, здобувачами українських і зарубіжних закладів вищої освіти, педагогами-практиками, фахівцями соціальних служб і представниками громадських організацій.

Матеріали збірника адресовані викладачам і здобувачам ЗВО II-IV рівня акредитації, педагогічним працівникам шкіл I ступеня та закладів дошкільної освіти, а також усім, хто цікавиться питаннями навчання й виховання дітей з особливими освітніми потребами.

The collection includes the thesis on Topical issues of inclusive education in the context of the tasks of implementing the continuity of pre-school and primary education, prepared by faculty and students.

The materials of the collection are addressed to teachers and students of institution of higher education of the II- IV level of accreditation, teachers of primary schools and institutions of pre-school education, as well as to everyone who is interested in the problems of education and upbringing

УДК 373.3:376(06) i-65

ISBN 978-966-924-251-4

© Авторський колектив Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ЗМІСТ

Секція 1	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
<i>Бондар Юлія, Слободинська Алла. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГНУЧКИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ООП</i>	8
<i>Бондар Юлія, Татаринська Марина. УЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ ТА РОДИНИ В ПОБУДОВІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ З ООП</i>	13
<i>Волошина Оксана, Лемещак Оксана. КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	19
<i>Засипкіна Людмила, Федчишина Тетяна, Сніжко Валентина. НЕЙРОПЕДАГОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ</i>	22
<i>Ігнат'єва Анастасія. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</i>	25
<i>Канська Вікторія, Назаренко Анастасія. БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ І ДОСТУПНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНИХ СТЕЖОК ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</i>	29
<i>Кім Галина, Заводнюк Марина. ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ УСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА З ООП</i>	33
<i>Косюк Наталя. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК УСПІШНОГО ПЕРЕХОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ ВІД ДОШКІЛЬНОЇ ДО ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ</i>	43
<i>Потримай Наталія. НАСТУПНІСТЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ МІЖ ЗДО ТА ПОЧАТКОВОЮ ШКОЛОЮ</i>	46
<i>Семененко Олена. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ І БАТЬКІВ У СУПРОВОДІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ</i>	50
<i>Федорчук Наталія, Гладка Ангеліна. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА</i>	55
<i>Федорчук Наталія, Федорчук Інна. ГУМАНІСТИЧНИЙ ВИМІР ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ</i>	58
<i>Федорчук Наталія, Юрчак Ірина. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</i>	67
<i>Федорчук Наталія, Явна Ірина. АРТ-ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</i>	72

<i>Цибулько Анна.</i> РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	79
<i>Шевченко Світлана.</i> ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАЛУЧЕНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ООП ДО АНГЛОМОВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	82
Секція 2 НОРМОТИПОВІ ДІТИ ДОШКІЛЬНОГО І МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Андрійців Орест.</i> РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОЇ ЧУТЛИВОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ МУЗИКИ	87
<i>Вакарчук Олександра.</i> СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	90
<i>Дороган Марина.</i> ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	95
<i>Імбер Вікторія, Гуцал Аліна.</i> ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА МАТЕМАТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ	99
<i>Імбер Вікторія, Добробаба Юрій.</i> ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ЯК ЗАСОБУ АДАПТАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З МАТЕМАТИКИ ДЛЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	102
<i>Імбер Вікторія, Попик Ольга.</i> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	105
<i>Колосов Андрій.</i> УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ	111
<i>Комарівська Надія, Бодневич Вікторія.</i> ПЕРЕКАЗ У СИСТЕМІ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НАД МОВЛЕННЄВИМ РОЗВИТКОМ УЧНІВ	121
<i>Комарівська Надія, Гук Олеся.</i> ЛІТЕРАТУРНІ ІГРИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	129
<i>Комарівська Надія, Михайлюк Марина.</i> РОЗВИТОК ЯКОСТЕЙ ЧИТАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З ХУДОЖНІМ ТЕКСТОМ	138
<i>Кравчинська Карина.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	143
<i>Копил Наталія.</i> РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ, ПРОСОЦІАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ТОЛЕРАНТНОСТІ У НОРМОТИПОВИХ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ ЗДО	148
<i>Корсун Діана.</i> РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ «ТЕАТР ЕМОЦІЙ»	151

<i>Лазаренко Наталія, Печуляк Анна. ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	155
<i>Любчак Людмила, Богачук Єлизавета. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ</i>	158
<i>Любчак Людмила, Голуб Олена, Голуб Павло. РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТНІЙ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ-БІЖЕНЦІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ (на прикладі початкової школи м. Сакраменто, США)</i>	162
<i>Любчак Людмила, Мельничук Даша. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	170
<i>Любчак Людмила, Которощук Тетяна. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ПЕДАГОГІЧНОГО ТАКТУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ</i>	174
<i>Мальов Сергій. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ</i>	180
<i>Нечитайло Марія. РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТОВАНOSTІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ</i>	185
<i>Олійник Наталія, Воюцька Софія. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ</i>	189
<i>Подольська Крістіна. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	194
<i>Присташ Анна, Перетяга Людмила. МЕДІА-АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОГНІТИВНОГО ТА ЕМОЦІОННОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ</i>	198
<i>Скирта Ольга. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ</i>	201
<i>Старовойт Леся, Древенчук Юлія. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАСОБАМИ ЛІПЛЕННЯ</i>	205
<i>Старовойт Леся, Доманська Ганна. ЕМОЦІЙНО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ</i>	209
<i>Старовойт Леся, Черешньова Анна. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</i>	213
<i>Стахова Інна, Бабенко Анастасія. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З КОМІКСАМИ</i>	217
<i>Тодосієнко Наталія. ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</i>	221
<i>Тодосійчук Алла, Колеснік Катерина. РОЛЬ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОДОЛАННІ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ</i>	226

Федоренко Дар'я. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	230
Франчук Наталія, Діброва Оксана. РОЗВИТОК ЛІТЕРАТУРНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	235
Шикиринська Олександра, Блажко Олена. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	239
Шикиринська Олександра, Коваль Сніжана. МУЛЬТИСЕНСОРНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	242
Шикиринська Олександра, Кошляк Альона. РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У РОЗВИТКУ НАВИЧОК СПІЛКУВАННЯ НОРМОТИПОВИХ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	246
Шикиринська Олександра, Кучер Альона. ВИХОВНИЙ І СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЛЬТФІЛЬМІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ SOFA SKILLS ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	250
Яременко Людмила, Перетяга Людмила. ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЕФЕКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ООП	254
Секція 3 ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ В РІЗНОМАНІТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД	
Барановська Ірина, Мельник Наталія. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ПЕДАГОГІКИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	257
Волохата Катерина. ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ ПРАКТИКИ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ	261
Казьмірчук Наталя, Кизима Марина. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	264
Казьмірчук Наталя, Пастух Вікторія. ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	269
Казьмірчук Наталя, Шевцова Ольга. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	273
Кім Галина, Гоменюк Тетяна. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ООП ЯК ЧИННИК ЇХ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД У МЕЖАХ ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»	277
Кім Галина, Шендрік Анатолій. ВНЕСОК УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ У ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНІХ СТРАТЕГІЙ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ З ООП ДО СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	282

<i>Колосова Олена.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ	287
<i>Кушнір Антоніна, Горяча Богдана.</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ З ДІТЬМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРИ	293
<i>Кушнір Антоніна, Деркач Людмила.</i> СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	296
<i>Кушнір Антоніна, Криштафович Каріна.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОКОНТРОЛЮ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	299
<i>Лазаренко Наталія, Колногозюк Вікторія.</i> НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЄКТ «СВІТ ЧЕКАЄ КРИЛАТИХ» ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	301
<i>Олійник Наталія, Завадська Дарія.</i> ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМ И УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	305
<i>Олійник Наталія, Сухачова Анна.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ УРОКИ В СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ЕМОЦІЙНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	310
<i>Олійник Наталія, Хмеляр Вікторія.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	314
<i>Слободянюк Лариса.</i> НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СТАРШОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ	318
<i>Франчук Наталія, Цимбаліста Ольга.</i> ЗАСТОСУВАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР У ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	322
<i>Якименко Юлія.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДХОДІВ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	326

6) **Соціокультурний** – впровадження нових технологій відповідно до вікових, психологічних та фізіологічних особливостей здобувачів освіти.

Ефективна реалізація моделі забезпечує покращення навчальних результатів, інтеграцію у соціокультурне середовище, активну участь батьків, успішний індивідуальний психолого-педагогічний супровід.

Загалом, корекційно-педагогічна робота спрямована на узгоджене поєднання розвитку дитини та супроводу її навчання й виховання, корекцію порушень та розкриття потенційних можливостей дитини, створення комплексної системи підтримки, сприяння соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Волошина, О. Компетентісний підхід до освіти в міжнародних документах і в теоретичних пошуках педагогів у Великій Британії. *Післядипломна освіта в Україні*. 2006. (1), 82-85.

2. Енциклопедія освіти / В. Г. Кремень, голов. ред. Київ: Юрінком 2008. 1040 с.

3. Dmitrenko, N. Ye., Voloshyna, O. V., & Pinaieva, O. Yu. *Simulation Game in Quasi-Professional Training of Pre-Service Teachers. Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*, Мукачєво. 8(2), 33-39. DOI: 10.52534/msu-pp.8(2).2022.33-39.

НЕЙРОПЕДАГОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

Засипкіна Людмила, кандидатка педагогічних наук, викладачка

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Федчишина Тетяна, магістр педагогічної освіти, викладачка

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Сніжко Валентина, викладачка

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Сучасна освітня парадигма характеризується активним впровадженням інклюзивних практик, що вимагає переосмислення традиційних підходів до

навчання та виховання. Інклюзивна освіта передбачає створення рівних можливостей для всіх здобувачів освіти, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних чи соціальних особливостей.

У цьому контексті нейропедагогіка відкриває нові горизонти для розуміння механізмів навчання та розробки ефективних освітніх стратегій, що враховують індивідуальні особливості розвитку мозку кожної дитини.

Проблематика нейропедагогіки та її застосування в інклюзивній освіті активно досліджується як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями. Серед провідних дослідників варто відзначити американського нейробіолога Джона Медіну, який досліджував принципи роботи мозку в процесі навчання, британську дослідницю Уту Фріт, що вивчала нейробіологічні основи аутизму та особливостей навчання.

В Україні значний внесок у розвиток нейропедагогіки зробили М. Гриньова, яка досліджувала нейропсихологічні основи навчання, О. Таранченко, що працювала над питаннями нейродидактики, О. Вознюк, що визначала нейропедагогіку як потужний ресурс освіти дорослих.

Нейропедагогіку потрактовують як міждисциплінарну галузь наукового знання, що інтегрує досягнення нейронаук, психології та педагогіки з метою оптимізації освітнього процесу на основі розуміння механізмів функціонування мозку. Ця наука досліджує нейробіологічні основи навчання, когнітивні процеси, особливості сприйняття, запам'ятовування та обробки інформації різними категоріями здобувачів освіти.

Як зазначає Джон Медіна: «Мозок кожної дитини унікальний, і розуміння цієї унікальності є ключем до ефективного навчання» [2, с. 78]. Нейропедагогіка дозволяє педагогам базувати свою діяльність на науково обґрунтованих методах, що враховують вікові та індивідуальні особливості розвитку нервової систем здобувача освіти.

Нейропедагогічні орієнтири в інклюзивній освіті ґрунтуються на створенні інклюзивного освітнього середовища, яке враховує різноманітність способів обробки інформації мозком різних здобувачів освіти.

Першим орієнтиром слугує принцип нейропластичності, який передбачає, що мозок здатний змінюватися та адаптуватися протягом усього життя. Це означає, що кожна дитина, незалежно від її особливостей, має потенціал до навчання та розвитку за умови створення відповідного освітнього середовища.

Другий орієнтир – диференціація навчання на основі нейрокогнітивних особливостей. Діти з особливими освітніми потребами мають специфічні патерни активності мозку, які потребують адаптованих методів викладання. Наприклад, учні з дислексією краще сприймають інформацію через мультисенсорні підходи, а діти з розладами аутистичного спектру потребують структурованого освітнього середовища.

Третій орієнтир – урахування емоційного компоненту навчання. Дослідження нейронаук дають змогу дійти висновку про те, що емоції відіграють критичну роль у процесах запам'ятовування та навчання. На думку української дослідниці Марини Гриньової: «Емоційно забарвлена інформація краще засвоюється мозком, тому створення позитивного емоційного клімату є необхідною умовою успішного інклюзивного навчання». Це особливо важливо для дітей з особливими потребами, які часто відчують підвищений рівень тривожності.

Четвертий орієнтир – використання принципу багаторазового повторення з варіюванням. Нейропедагогічні дослідження показують, що для формування стійких нейронних зв'язків необхідне систематичне повторення матеріалу з використанням різних модальностей сприйняття (візуальної, аудіальної, кінестетичної).

П'ятий орієнтир – створення безпечного та підтримуючого інклюзивного середовища, оскільки стрес блокує роботу префронтальної кори, відповідальної за навчання та прийняття рішень.

Таким чином, вищезначені нейропедагогічні орієнтири відкривають нові можливості для реалізації інклюзивної освіти, надаючи науково обґрунтовані інструменти для роботи з різноманітними освітніми потребами здобувачів освіти.

Розуміння механізмів роботи мозку дозволяє педагогам створювати більш ефективні та індивідуалізовані освітні траєкторії, що сприяє успішності кожної дитини. Впровадження нейропедагогічних підходів в інклюзивну практику потребує подальших досліджень та підготовки педагогічних кадрів, здатних інтегрувати досягнення нейронаук у свою професійну діяльність. Перспективним напрямом є розробка спеціальних нейропедагогічних програм та методик для різних категорій дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Вознюк О. Нейропедагогіка – потужний ресурс освіти дорослих. Андрагогічний вісник. Житомир: Вид. ЖДУ імені І. Франка, 2019. Вип. 10. С. 19-27. URL: <http://surl.li/mvtpnz>
2. Medina J. Brain Rules: 12 Principles for Surviving and Thriving at Work, Home, and School. Seattle: Pear Press, 2014. 301 p.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Ігнат'єва Анастасія, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Науковий керівник – Волошина О., докторка педагогічних наук, доцентка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Діти з особливими освітніми потребами розвиваються так само закономірно, як і їхні однолітки. Розвиток творчих здібностей здобувачів освіти є важливим соціальним явищем. Творчі здібності стали невід'ємною частиною інтелекту особистості, тому їх розвиток є одним із важливих завдань у формуванні сучасної людини.

Творчість – форма психічної активності, універсальна здібність, що забезпечує успішну різноманітну діяльність дітей. Ця здібність є природною, і